

GOSINZEANA

REVISTA ILUSTRATA SAPTAMÂNALA

REDACTOR: Dr. SEBASTIAN BORNEMISA

Anul IV. - Nr. 23.

Abonamentul: Pe an 12 cor. Pe ½ an 6 cor.
România 30 lei. - America 3 dollari. - Germania 15 M.

Orăștie, 14 Iunie n. 1914.

10 Maiu la București.

Arătăm aci câteva vederi dela paradele naționale de 10 Maiu la București. Chipul nr. 1 arată pe Principele Ferdinand (x) și Prințul Carol (xx), privind marea defilare a trupelor la Șosea. Chipul 2: însuș bătrânul Rege (x) încălecat spre a primi defilarea, apoi Prințesa Maria (xx) în uniformă de colonel de Roșiori, cum a defilat în fruntea regimentului său, acum s'a oprit la dreapta Regelui și privește defilarea, cel cu (xxx) e ministrul președinte Brătianu. Chipul 3 e logea regală, din care familia regală privește defilarea. Regina (x), Prințesa Maria și Principele Nicolae. Chipul 4 arată pe Prințul German Waldeck Pirmont, ce se află chiar la București, cum privește și el strălucitele parade militare române. — Jos, chipul de

sub 5, ne arată pe Rege (x) primind defilarea *Cavaleriei*, care sosește având în frunte pe Principele de coroană Ferdinand (xx), comandantul cavaleriei din Țară. E fotografiat chiar în clipa când, în fruntea regimentelor de călărași, salută pe veneratul Regel!

UN MARE GÂND

e gândul ce începe să apese ca o peatră grea, inimile a mii și mii de familii române, mai ales țărănești, în țara noastră.

Se deprinsese lumea de un bun șir de ani, a nu se mai speria prea tare de greul zilelor și de mizeria lor, căci începuseră oamenii a se mângâia în fața necazurilor, cu vorba: De n'o mai pot duce aici, plec la *America*, că acolo e încă larg și mai încape lume multă și se găsește câte o bucată de pâine, încă bună, pentru fiecare... M'ouj trage și eu într'acolo și mi-oiu face rost...

Dar acum vin știri foarte îngrijitoare din America: Nu câte-o sută două, nici o mie două de oameni din cei duși acolo după gândul de mai sus, ci *zeci de mii* de astfel de a-lergători după noroc, își plâng nenorocul de a-și fi căutat norocul pe acolo... Un ziar englez din Aurora (statul Illionis) scrie, că numai din acel oraș, au plecat spre țările lor, spre căminele lor îndepărtate și sărace, 30.000 de muncitori, după ce au văzut că toate încercările lor de a ajunge la lucru, au suferit naufragiu... Intre cele 30.000 de desnădăjduiți, bun e Dzeu de nu sor găsi și câteva sutisoare de Români de-ai nostri, precum și Slovaci și Sârbi și toate vițele din Ungaria, — căci doar Ungaria dă cel mai mare contingent de emigranți la America.

Acum ce să facă acei nefericiți, cari și-au cheltuit o averuță întregă cu drumul în-

colo și încoace, și cu ce inimă vin aceia iar la căminele lor sărace, cu soba rece, cu ferestrele întunecoase, cu chipul mizeriei rânjindu-se de sub streșina lor?

Au plecat de aici, duși de izbeliștea vieții, și aceeași izbeliște, îi aduce înapoi, bătându-și și mai răutăcios joc de ei.

Și se va îndoi ori întrei numărul celor ce își plâng zilele în această țară, unde îi răpun dările cele de nesuportat și viața foarte neajutorată.

Iaca un gând ce trebuie să preocupe azi mai mult ca oriși-când pe toți cei-ce se chiamă pe sine conducători de țară, sau de colturi de țară, sau conducători ai poporului cutare: Să chibzulască, punându-se în lucrare toată istețimea, toată iscusința celor cu inimă pentru masele mari ale poporului, care totuși el este și va fi razimul ori-cărui stat, adevărata „talpă a țării“, — să se găsească modurile după cari purcezând, să se deschidă mulțimii lipsite, izvoare nouă de venit și să se lărgească cele existente, ca din ele se curgă mai bogată și mulțumirea acestor mase, — fără de a căror mulțumire, nici un stat, nici o națiune luată ca întreg, nu poate fi fericită!

Cu ce inimă primește acum napoi la sinul seu țara cutare, pe miile de fii năcăjiți ai sei, cari îi vin napoi cu desnădejdea cea mai neagră în suflet, cu tot mănunchiul iluziilor lor, sfărâmate?..

Aceste arătări nenorocite, trebuie să ne încredințeze, că *lipsește ceva*, încă ceva foarte însemnat, foarte de trebuință, din organizarea vieții noastre sociale și de stat, așa cum azi o avem!

Nu este o organizație sănătoasă și serioasă aceea, în care o pătură a ei înnoată în prea mult bine, în prea mare belșug, iar altă parte, de sute de ori de număroasă, dă cu capul de păreți de greul lipselor...

La aceste *alte* vremi, ce le trăim, se recere și *altă* organizație socială, altă rânduire a vieții, — de e să nu se prăbușească și să se dea de mal într'o zi, toată vieața de obște și toată organizația socială de azi!

Inaugurarea noului palat al fundațiunei universitare Carol I. la București.

Sărbări de-o rară frumsețe, bogate nu numai în pompă și solemnitate, ci mai presus de toate în manifestarea iubirei de neam și țară, în înțelegerea cuminte a rostului ce-l au așezămintele culturale pentru întărirea și înaintarea mândrei României, — au fost la București acum de curând (9 Mai v), când s'a dat folosinței noul palat al fundațiunei universitare Carol I.

Fundațiunea Universitară Carol I. a fost întemeiată de înțeleptul rege al României, Carol, cu prilejul serbării împlinirii de 25 de ani de domnie. Actul de întemeiere e cuprins în scrisoarea adresată de Rege, presidentului său de consiliu *Las-car Catargiu*, la 3 Maiu 1891. Această scrisoare e gravată în marmură în sala de lectură a vechiului local al fundațiunei. Iată ce spune în aceea scrisoare Măiestatea sa despre menirea fundațiunei:

„Urmând pilda bunilor Domni din trecut și spre amintirea faptelor împlinite în acest pătrar de veac, voim a înființa un așezământ, spre

Palatul „Fundatiunii universitare Carol I” la București, în fața Palatului Regal.

binele tinerimii universitare dela toate facultățile din țară, al căruia scop va fi: de a procura studenților un loc de întrunire, înzestrat cu o bibliotecă totdeauna deschisă, unde vor putea satisface iubirea lor de studiu; de a veni în ajutorul acestora dintre dânsii, cari întreprind lucrări speciale sub direcțiunea profesorilor lor, sau pentru tipărirea tezelor, cum și de a da subvenții acestora, çari din lipsa de mijloace ar fi siliți să întrerupă studiile lor, în dauna culturii generale a țării.

„Spre îndeplinirea acestui scop facem danie de pe acum ministerului cultelor și al instrucțiunii publice, o casă, ce se va clădi cu cheltuiala Noastră, de pe planurile aci alăturate, pe un loc așezat în fața palatului nostru.

„Punem totdeauna la dispoziția aceluiasi ministru suma de 200.000 lei, în rentă română 5 la sută.

„Dorința Noastră, a Reginei și a Principelui moștenitor este, ca această fundațiune să contribuie a întări frăția printre tinerimea universitară și a hrăni simțământul patriotic, care înalță sufletul ei.

„Alegând Noi înși-ne locul viitoa-

rei clădiri, am voit, ca să se ridice aproape de reședința Noastră, adică sub ochii și sub ocrotirea Noastră, fiindcă vedem în tinăra generație speranța patriei și unul din sprijinile cele mai temeinice ale Tronului și Dinastiei noastre”...

Palatul fundațiunii s'a zidit îndată, în fața palatului regal și a fost inaugurat la 14 Martie 1895.

Studențimea universitară lipsită până aci de-o adevărată bibliotecă, umplea zilnic salele de lectură, în număr așa de mare, că în curând încăperile ce se păreau la început prea vaste, s'au arătat de tot mici pentru trebuințele tinerimii. Simțindu-se lipsa unui local mai încăpător, M. S. Regele a cumpărat locul din fața palatului, pe care apoi s'a ridicat noul local, un splendid palat în fața reședinței regale, care e totodată și una din podoabele arhitectice ale capitalei României.

Fundațiunea Regelui Carol a fost întregită în decursul timpului prin contribuiri benevole de cătră numeroși particulari.

Așa, Dna Dr. Elena N. Turnescu a dăruit fundațiunii 200.000 lei, so-

cietatea „Dacia România” și „Banca of. România Limited” rente anuale de 1000 și 1500 lei, și alții, tot sume mari, ori biblioteci întregi, sporind numărul cărților fundației.

Atât localul cel vechiu, cât și palatul cel nou, sunt zidite de arhitectul Gotereau, căruia i-a reușit să împreune vechea clădire cu cea nouă în modul cel mai nimerit. Valoarea clădirilor se urcă la un milion și jumătate lei. Valoarea totală a întregii fundațiuni se prețuește la peste 3.000.000 lei.

Pe lângă biblioteca care servește studenților universitari, fundațiunea mai are și frumosul Amfiteatru, ce va servi pentru conferențe și ședințe festive. Studenților săraci le împarte Fundațiunea în fiecare an stipendii.

Cu adevărat nobil și românesc a fost scopul Regelui fondator, care printre multele griji mari ce le are, se îngrijește și de educația tinerimii, fiind de credința că tinera generație de azi e: *speranța României*, și unul din sprijinile cele mai temeinice ale Tronului și Dinastiei...

Răspândiți revista „Cosinzeana” între cunoscuții dumneavoastră!

Sărutarea.

— Părerii și mărturisiri din gura femeilor. —

Nu e mult decând cel mai înalt for judecătoresc al Germaniei, în o sentință a sa, a definit astfel sărutarea:

— „Sărutarea este o influințare simțială asupra feții unei alte persoane, care dă îndreptățire acestui act“.

Această definiție, rece și seacă, nu a putut să mulțumească lumea celor „interesați“, mai ales în Anglia, de aceea ziarul „Standard“ a adresat cetățioarelor sale întrebarea, că: ce țin despre sărutare?

Intre cele dintâi a răspuns Miss *Lilian Braithwaite*, o minune de frumusețe, care s'a declarat astfel:

— „Sărutarea nu este numai un act de atingere al obrazului femeiesc, după cum judecă savanții drepturilor, ci o mărturisire a dragostei, e un semn văzut al celui mai sfânt sentiment și, totodată, un jurământ, care vestește imbinarea eternă a inimilor. Numai sărutarea de ludă se dă ușor. În ochii femeii sărutarea e simbolul sufletului. E oftatul sufletului ei pătruns de simțire, semnul care dovedește oferirea nemărginită a sufletului ei. Această e poate o părere cam trecută, dar e sincera mea părere“!

Rosina Filippi, o altă celebritate în lumea feminină engleză, dă răspunsul următor:

— „O fetiță întrebese odinioară pe un profesor universitar, că ce este amorul? Dânsul a sărutat-o. Acesta i-a fost răspunsul și acesta e și răspunsul meu. Sărutarea e iubirea“!

Ethel Levey, zice:

— „Sărutarea e totuși cel mai dragă lucrul pe pământ. Dau drept poetului, care zice, că sărutarea e o dulcețică îndelungă, al cărei miez se topește. Răul e, că în cele din urmă sărutarea se topește, ca ciocolata. Cel dintâi sărut e însoțit de cel mai adânc deliciu, iar spre sfârșit vine totuși desnădejdea. Cu toate acestea aș dori tare să sărut odată pe unul dintre juzii din

Lipsca, ca cel puțin să-și poată face în cele din urmă o părere hotărâtă despre sărutare. Atunci poate ar simți pentru întâiași dată în viața sa un fior... „Ah, am aflat adevărul, ar zice, — sărutarea e fiorul fericii“!

Miss Kellag judecă astfel:

— „Dacă bărbatul e mlădios, înalt și brunet, și are o mustață bogată, plină, atunci susțin că sărutarea e o rămășiță fără seamăn a raiului pământesc. Dacă însă e un scurt, gros, și brațele lui abia ajung să cuprindă grumazul, atunci, — eh bien, — e o zdroabă superfluă. Sărutarea peste tot e o chestie de simțire. Eu socotesc, că fiind vorba de sărutare, toți devenim sentimentali, afară de juzi, cari vorbesc tot despre „atingere“, „manuare“, „mărturisire“, întocmai ca și când pe noi femeile, la sărutat ne-ar întreba înainte și noi după sărutare am mai sta să ne facem observațiile în potriva acesteia“.

Ellaline Terris, o primadonă de renume, zice că sărutarea e o comedie:

— „Dragoste în hapuri“

Dansatoarea *Adeline Genie*, ține că sărutarea e un lucru mare:

— „Sărutarea e un ceva foarte serios. Convingerea mea e, că un judecător nu ar avea dreptul să-și dea părerea despre sărutare. Sărutarea nu se poate găsi într'un cabinet oficios. Ea este un dar al Dumnezeirei“.

Jessie Winter, eroină a dramei, se lasă răpită de considerații filosofice, când vrea să definească sărutarea:

— „Sărutarea e reflexul păcii, zălog al dragostei, mare izvor al inspirației, glasul nădejzii, alfa și omega simțirii. Bărbații și-au dat viața pentru o sărutare, și femeile se doresc după dânsa cu dor nestâns. Sărutarea e un lucru omenesc și până acum nici femeie, nici bărbat, n'a putut să se avânte la ceva mai superior“.

O subretă simpatică, *Marie Blanche*, a răspuns astfel:

— „Sărutarea e extractul, esența bucuriei“. Femeia, care zice că pentru dânsa sărutarea bărbatului e o nimica, se chiamă că e un exemplar curios de abnormitate. Sărutarea înseamnă mult, sărutarea e totul!“

Acum, după atâtea glasuri arginții, să auzim părerea, pe bariton, a unui bărbat. Grăește d. *Harry Pate*, mare auctoritate în materie, (spune însuși despre sine):

— Am sărutat mult... Și fetițe și femei mai în vârstă. Sărutarea este elixirul vieții. Că e necesară învoiala din partea femeii?

„Ei, odată, când eram încă „scumpe Harry“, am sărutat o fată de vre-o... 30 de ani și mai bine. M-a măsurat de sus până jos cu obrazii și cu ochii aprinși.“

— Ce-ți permiți, domnule? Cum îndrăznești?!

Eu, rușinat, am plecat ochii și am îngăimat ceva de vraja buzelor, de iubire și de alte drăcovenii.

Dar războinica lady m-a întreput repede:

— Cum îndrăznești, Domnule, să mă săruți numai odată! Ei..!“

□ □ □

Iscușița paserilor în facerea cuiburilor.

O prea interesantă arătare din lumea paserilor, este, cum își clădesc ele cuiburile în care vor naște și vor crește puii lor?

Unele paseri își fac cuibul cu mare măiestrie, altele simple de tot, dar sunt unele care nici nu-și fac cuib deloc, cum e cucul, care, precum e în deobște cunoscut, își pune ouăle în alte cuiburi, mai ales în ale pitulicelor.

Sunt paseri care își fac cuiburi în nisip, cum este *struțul*.

Drobia își sprijină pieptul în pământ și făcându-și vânt cu picioarele, se învârtește până ce face o gaură adâncită în pământ, care este cuibul ei. Apoi și-l căptușește cu puține frunze sau buruieni.

Lăstunul de mal, își face cuibul

Regele Carol — la Silistra!

așa de frumos și însuflețit la *Turtucaia*, oraș cu majoritate românească. — Chipurile de aci ne arată pe Rege și suita sa la Silistra. Nr. 1: Regele dat jos pe țarm, primește raportul comandantului garnizoanei din Silistra. 2: Regina (x) condusă de ministrul Dr. Angheliescu, debarcă în port. 3: Ministrul Morțun, așteaptă sosirea Regelui. 4: Regele (x) Principele Ferdinand (xx) și Prințul Carol (xxx) primesc, la debarcare de pe vapor, salutul ministrului Morțun. 5: Ne arată o parte a *iachtului regal Stefan-cel-Mare*, pe bordul căruia se află Familia regală și cu care a făcut excursia pe Dunăre. Pe coasta dreaptă a iachtului, se vede numele lui, copertit de o măreață ghirlandă de flori și de Coroana regală, ca insinui că e iachtul regal.

în formă de galerii (ganguri, ambaturi), pe care le sapă pe malul apelor. El de obicei își face galeria dreaptă, dacă e pământul moale, însă dacă întâlnește pământ tare, face un cot și sapă altă galerie.

Flamandul este un adevărat zidar, își ridică o piramidă (înălțatură ascuțită) de noroi, cu capetul tăiat, rățezat, în vârful căruia își pune ouăle ferite de potopul apelor. Ouăle sunt clocite de Flamand, care stă călare pe piramidă.

Salangana, un fel de rândunică ce trăește prin Oceanul Indian și Pacific, își face cuibul din plante de mare pe cari le cimentează (bătăturește) cu salivă scuipat din gura ei. Locuitorii le deslipesc de pe stâncile pe care sunt făcute și le mănâncă au mare poftă.

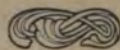
Cintezoii, ca să își facă cuib, pune în craca a două ramuri mușchiu, pe care femeia, cu ajutorul picioarelor, îl scarmână și îl amestecă cu rădăcini fine de buruieni și cu ațe de paijenii, pe care bărbatul le aduce mereu, apoi se pune cu pieptul pe acest așternut și se învârtește ca și dropia. Îl mai căptușește cu fulgi și pene moi. Pe dinafară mai pune un mușchiu sau o scoarță, ca să-l ascundă privirilor.

Țesătoarea, ce trăește prin India, își face cuibul *de-asupra apelor*, spre a fi ferit de reptile, șerpi și alte târâtoare, cari sunt număroase pe acolo. Cuibul are forma unei glăji de bere, cu gâtul atârnat de arbori. E făcut din buruieni și frunze țesute, iar intrarea e prin partea de jos a glăjii. Pentru a se apăra de dușmani, bărbatul țintuiește pe pereți pe din afară, insecte luminoase, ce înfricoșează pe dușmani.

Aușelul, care trăește și pe la noi, e și el un țesător, care își face cuibul în formă de pungă turtită și e țesut din puf de plop și de salcie. De cele mai multe ori el e prins de o ramură, ce la adierea vântului se clatină, astfel că puii se leagănă ca într'un leagăn. Deschiderea cuibului e la o parte și are un fel de oblon, pe care paserea îl poate să-l închidă sau să-l deschidă după voe.

Cusătoreasa (trăește prin Asia), este o păsărică ce își face cuibul apropiind marginile a două frunze, pe care le coase cu ajutorul unui fir de bumbac smuls din fructul bumbacului și cu ajutorul ciocului ei ascuțit se ajută ca și cum ar lucra cu acul...

Atâtea firi și deosebiri, a lăsat Ziditorul să se afle printre ființele din lumea lui...

RÂNDURI MĂRUNTE

Doctor philosophiae. Dl Sebastian Bornemisa, redactorul revistei acesteia, și proprietarul „Librăriei Naționale” înființate de dsa în Orăștie, — a depus cu bun succes examenul de *Doctor* în filozofie la universitatea din Budapesta. Ne bucurăm și îl felicităm.

În săptămâna viitoare se reîntoarce la Orăștie, luând în mână conducerea revistei.

Cind joci teatru românesc în țara ungurească... Sub acest titlu trezitor de curiozitate, a scos de sub tipar dl Leonard Paukerow, secretarul trupei Antonescu care a jucat vara trecută pe la noi, — un volum de „impresii și jecoane din turneul trupei Victor Antonescu. — Contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ardeal și Ungaria”. E un volum de 12 coale tipar, ce se cetește cu multă plăcere.

După lămuririle date de autor asupra gândului din care a pornit mișcarea organizării acestui turneu și peripețiile prin cari a trecut, — ne dă citeve pagini cari descriu scurt și luminos pe artiștii din trupă, — apoi arată, în ordine cronologică, cum a umblat trupa „din oraș în oraș”. Cum a ajuns la Alba-Iulia, unde a deschis turneul, cum a fost primită cu flori și cu inimi deschise și calde românești, ca un bun augur pentru tot drumul viitor printre frații doritori de a vedea un teatru aievea bun românesc; scoate la iveală cine au fost cei mai sirguitori și însufle-

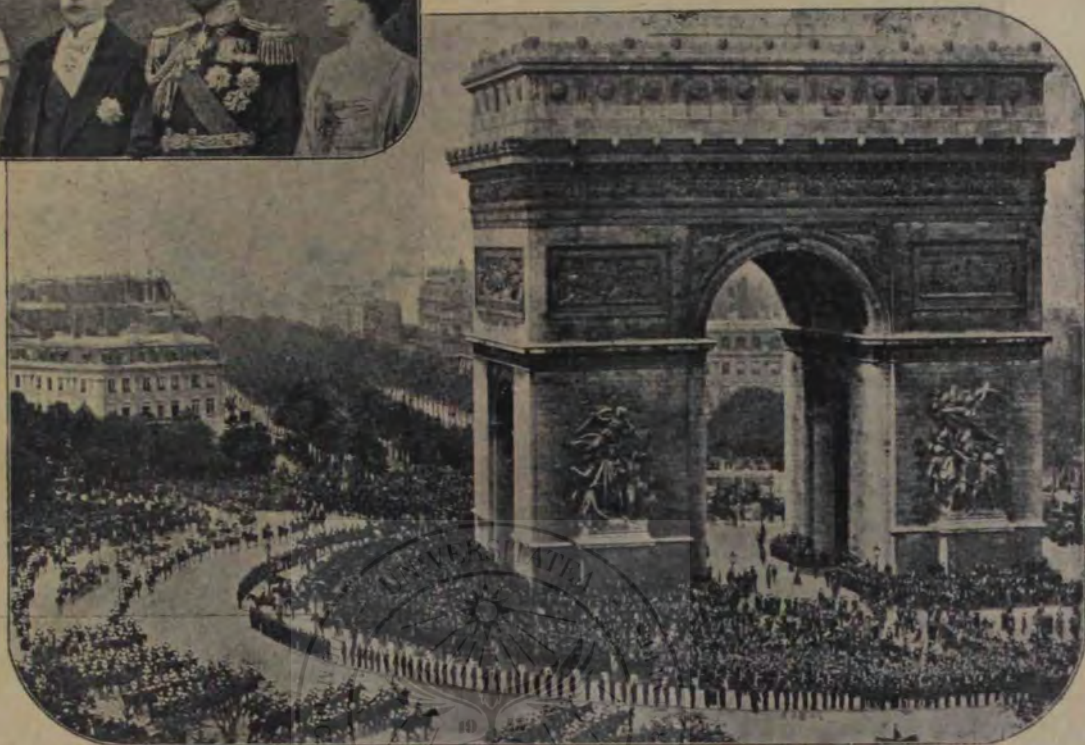
țiți arangeatori ai primirii acestor iubii soli ai artei naționale.

Sunt pagini ce scot la iveală pe Români dela Alba-Iulia și ținutul ei, în o lumină foarte simpatică, pe care o și merită. — Așa apoi descrie pe rând cum au umblat și cine i-a primit mai cu drag la *Blaj*, la *Sebeșul-săsesc*, la *Făgăraș*, la *Orăștie*, la *Sibiu*, *Arad*, *Lugoș*, *Brașov*, *Lipova*, *Caransebeș*, *Brad*, *Abrud*, *Șimleul-Silvaniei*, *Baia-mare*, *Beiuș* și *Oradea-mare*. — Dl Paukerow are observații obiective și destul de bine cunoscătoare a oamenilor și situațiilor, ce se cetesc cu interes și cu simțământul că sunt observațiile unui spirit drept. Sunt foarte interesante expunerile cari arată cum a fost primită trupa din partea societății maghiare ori a artiștilor unguri colo și colo. Pe aiurea, ca la Arad, ea a fost primită în chip civilizată ce face onoare trupelor colege maghiare. Dl Paukerow dă în facsimil chiar afișul teatrului unguresc din Arad, care vestește reprezentațiile românești pe scenele sale.

E o carte ce se cetește cu interes. O recomandăm familiilor inteligente. Costă 2 cor. și 20 fil. de porto. Se poate avea dela „*Librăria Naț. S. Bornemisa*” din Orăștie.

Ștreangul și — scaunul electric. Americanii cu drept cuvânt se fălesc cu progresul lor cultural pe toate terenele, față de bătrâna Europă, căci într'adevăr în multe privințe sunt superiori europenilor. Ei încearcă a fi originali în toate și invențiile lor moderne, au bătut de mult recordurile ajunse de știința Europei. Până și în pedeapsa cu moarte ce-o dă legea cigaișilor și celor mai mari făcători de rele, America se deosebește de statele europene, căci până când la noi ștreangul și ghilotina lucrează, la ei *scaunul electric* ia vieța celor-osândiți la moarte.

E prea urâtă prea barbară moartea prin ștreang ori tăierea capului, zic ei, și moartea produsă de curentul electric e cu mult mai umană, ușoară și repentină.

Vizita Regelui Angliei la Paris, care a avut loc de curând. Nu a fost o vizită de simplă curtoazie aceea pe care regele George V. al Angliei a făcut-o, la Paris, dlui Poincaré, președintele republicii franceze. Vizita aceasta, prin toasturile rostite la prânzul de gală dela Eliseu și prin conferințele celor doi șefi de stat, la cari au participat și miniștrii de externe ai celor două țări, Sir Eduard Grey și dl Doumergue, a avut caracterul pronunțat al unei *acțiuni de consolidare a triplei-înțelegerii* în vederea unor prefaceri violente în Europa. — Căci, fapt e că, în ciuda declarațiunilor pacifice ce din toate părțile se fac cu o ipocrizie diplomatică la justa ei valoare apreciată, cele două mari constelațiuni europene, înarmându-se febril, pândesc momentul propice spre a se năpusti una asupra celeilalte, spre a vidă în foc și sânge conflictul de interese care le învrăbește. — Nu va trece mult și se va afla cele hotărâte în taina întrevederii dela Paris: asigurarea păcii ori deslănțuirea unui războiu în Europa. — În chipul de sus se văd (dela stânga): Regina Angliei, Mary, apoi dl Poincaré, președintele republicii franceze, lângă el Regele George V. al Angliei și doamna Poincaré. Jos: trecerea cortegiului regal pe lângă Arcul de Triumf, în coborârea sa pe Avenues des Champs Elysées.

Lumea le dă drept, căci într-adevăr scaunul electric — pe care nu se așează osânditul cu așa groază mare, că nu-și vede moartea cu ochii, și nu știe momentul când prin apăsarea pe-un bumb, se sloboade cu iuțimea fulgerului, curentul electric, — și își face datoria spre mulțumirea tuturor. Dar iată că, nici mijlocul acesta nu e cel mai perfect. Din New-York vine știrea, că zilele acestea în carcerul din Ossining, în vestitul Sing-Sing, s'a luat vieța la patru osândiți deodată, prin scaunul electric. Cu trei inși a isprăvit într-o clipită fulgerul electric, având pute-

rea de 1920 de volți, pe al patrulea însă, un ucigaș cu numele Lefty Lonie, l'a chinuit mai mult de 10 minute, în chipul cel mai grozav, căci omul acesta eră de o construcție puternică, având o musculatură atletică. Peste 10 minute s'a luptat cu moartea și numai după ce a fost mărit curentul, a putut fi omorât. Mai mulți dintre cei prezenți au ameuțit privind zberurile și zvăcolirile desperate ale nefericitului în luptă cu moartea. Când i-a atins curentul electric corpul pentru întâia dată, vinele și toți mușchii trupului s'au umflat așa de tare, că credeai că-i

creapă pielea. În timpul cât a fost în legătură cu electricitatea n'auzeai altceva decât țipetele de durere cumplită și pocniturele mărunte produse de curent la atingerea corpului. Credeai că i se sfășie pielea în bucăți, impresia asta ți-o făceau acele pocniture, cari timp de 10 minute se urmau cu iuțimea pocniturelor mășinei de pușcat.

Mai întâiu întreg trupul legat în curele de scaun, s'a cutremurat odată, au urmat apoi zberurile desnădăjduite și se vedeau cum sârmanul om se nizuia înzadar să rupă și cu gura curelele ce-l țineau ținuit

Sculptura, figura alegorică dela monumentul profesorului sculptor Ioan Georgescu; de sculptorul D. Pavelescu Dimo.

Statua M. S. Regelui Carol I., Detaliu din monumentul independenței din Craiova; de sculptorul D. Pavelescu Dimo.

de scaun. Când a venit curentul cel mai puternic, se auză pârăitul mușchilor și troznirea încheeturilor: cei de față îngrozii de ce vedeau și-au întors capetele, alții au fugit din sala, unde se săvârșea omorul în numele legii. Corpul vinețise ca pruna, dar încă mișcă, când deodată i se aprinde părul capului și arde cu flacără vineție! — Când și-a dat sufletul, toată fața îi eră în flăcări...

După această întâmplare se întreabă americanii: nu e oare totuși mai bun ștreangul sau ghilotina, ca scaunul electric?...

Premierea faptelor nobile.

Virtutea omenească, — atât de strămtorată în zilele noastre prin egoismul ce în loc să dispară în proporție cu progresul cultural, crește tot mai mult în lupta pentru existență, — începe a fi prețuită prin alte părți. Un francez cu numele Martyon a lăsat o fundațiune de milioane, Academiei franceze, ca în fiecare an să împartă aceasta, din interesele după bani, diferite premii între cei ce se disting prin fapte nobile și vrednice, izvorâte din iubirea de aproapele și din nobleța sufletului.

Anul acesta, cele mai mari premii, s'au împărțit în felul următor:

Patru mii de franci a dat Academia franceză unui învățător francez dela sate, care a dascălit peste 30 de ani prin satele cele mai rămase îndărăt și uitate de Dzeu, prin munții Franței, ajungând prețutindenea succesele cele mai strălucite cu elevii și cu neștiutorii de earte, din acele sate. Învățătorul acesta a înființat o mulțime de reuniuni, tovrășii sătești și societăți, chiar și cu elevii. La masa lui de când a fost dascăl în fiecare zi aveau cost grauit câte doi elevi cari în toată săptămâna se părăndau.

Pe aceștia îi învăță, în decursul mîncării, cum au să se poarte în societate, să converseze, etc.

A fost premiată apoi o învățătoare distinsă, care din 1883 și-a ocupat postul iarăși într'un sătuleț amărât pe vârf de munte, și de atunci până în zi de azi, deși în mai multe rânduri a fost înaintată în posturi la orașe, nu și-a părăsit locul ci totdeauna a refuzat înaintarea și transferarea. Un hotelier din provincie a căpătat premiu pentru că, de peste 25 de ani, dă amiază grauită, la douăsprezece femei cu copii mici.

A primit premiu și un preot catolic care în timp de douăzeci de ani a lucrat cu un zel extraordinar

la înaintarea culturală, socială și economică a credincioșilor sei. Erau cunoscuți oamenii din comuna sa ca cei mai destrăbalați, bătauși, beutori, fără frică de Dzeu, săraci, leneși și imorali. Și preotul ăsta, ci-că în 20 de ani i-a făcut de omenie și de cinste.

O muncitoare a fost premiată pentru că, de când eră de douăzeci de ani, murindu-i părintii, și-a crescut pe cei zece frați mai mici, rămași orfani. Pe feciori i-a însurat, pe fete le-a măritat și de s'a întâmplat să moară careva, ea s'a îngrijit și de nepoți. A crescut 33 de copii din ciștigul ei de muncitoare.

I lună de zile gratis

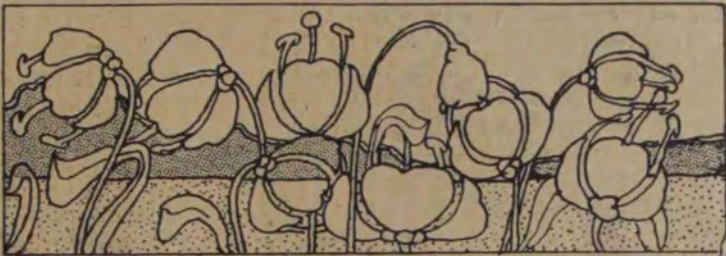
primesc „Cosinzeana” acei cari, ne-având această revistă, trimit deja acum abonamentul pe jumătatea a doua a anului. Li se trimite pe de-a-supra numerii din lunie!

Recomandăm tuturor bogatul catalog de cărți literare — noi și vechi — ce se trimite grauit la cere de către librăria editoare:

Nicolae O. Petroff.
Bărlad—România.

La „Tipografia Nouă” să primește imediat un culegător bun pentru compres. — Leafa conform tarifului.

PAGINI LITERARE

FRAGMENT DIN CRAIUL MUNȚILOR

PIESĂ ÎN PATRU ACTE ÎN VERSURI DE I. U. SORICU.

Actul II. Scena I. și II.

CĂTĂLINA COASE STEAGURI.

Acțiunea se petrece în pridvorul caselor tribunului Boeriu din Abrud.

Scena I.

Cătălina (cu ochii pe cusătură.)

Cât e de subțire-albastrul, par'că nici n'ar fi din lână!

Silvia (tot cu ochii pe cusătură.)

Îl țesute pentru slită preoteasa cea bătrână,
Și pentru odăjdii sfinte să lucreze-i este drag.

Cătălina.

De-ar fi bănuț, sărmana, că din slită-i facem steag!
Dar să vezi că nu ne-ajunge. Avem roșu prea puțin.

Silvia.

Despre asta n'avea grije. Au muntencele din plin.

Cătălina.

Zestrea fetelor!

Silvia.

Așa e. Dar o dau cu bucurie,
Doar sunt mirii lor cari poartă steagurile 'n bălăie.

Cătălina.

(Se ridică, apucă de amândouă colțurile steagului, pe care l-a cusut, și-l flutură, privind la el):

E frumos?

(Face câțiva pași militărești, imitând comanda).

Acum nainte!, vișă mândră de 'mpărași!

Noi cu vulturii din zare, noi cu șoimii suntem frași!
Brațul nostru o să 'nfrunte chiar și trăsnetul ceresc,
Și măreț în lupte stă-va steagul nostru românesc!

Silvia.

Te pricepi să dai porunca. Nimeni nu te-ar da de gol
Că-i poruncă de femeie...

Cătălina.

Nu-i vre-o greutate: Rol!

L'am jucat în zeci de rânduri mai în fiecare an,
Îl citirăm împreună: Rolul Jeanei d'Orleans!

Silvia.

L'ai jucat la Pesta 'mi pare.

Cătălina.

Nu! Acolo am jucat
Numai rolul Cleopatrei. Dar la Viena...

Silvia.

Și-ai plecat!

Cătălina.

Mi-eră dor de munții noștri și de cer și de hodină.

Silvia.

Știu c'ai fost sărbătorită mai frumos ca o regină.

Cătălina.

M'admirau! Și flori și lauri așterneau în calea mea,
Însă, Silvia, înțelege, nimenea nu mă iubea.
Și-aș fi vrut să fiu iubită nu pentru talentul meu,
Ci pentru sărmanul suflet, care-a pribegit mereu
Fără să-l mângâie nici o rază caldă de iubire,
Fără să-i priceapă nimeni bogăția de simțire.
Poate dac'aveam o mamă iubitoare, ori un tată,
Aș fi cunoscut în viață și iubire-adevărată!

Silvia.

O cunoști acuma!

Cătălina.

Nu știu. Pacostea că sunt magnată,
O prăpastie îmi pare, o povară vinovată.

Silvia.

Dar și Iancu este nobil!

Cătălina.

Nobil, însă niciodat'
Sufletul de neam și glie, nu și-l'a înstreinat.
Eu am fost a nimănuia.

Silvia.

Astăzi însă ești a noastră.

(aplecându-se și luând un fir de ață de dinaintea Cătălinei).
Iacă termin și eu steagul. Dă-mi un fir de ață-albastră.

Cătălina (mângâind-o).

Harnică, frumoasă, dulce! Și Buteanu ți-se 'nchină!

Silvia (privind cu luare aminte la doi streini, cari se apropie).

Mi se pare vine Dobra și Buteanu, Cătălină.

Cătălina.

(Privește și ea, legând flamura steagului de prăjină).
Nu sunt ei. Așa de bine, Silvio 'ți cunoști iubitul?
Un ciocan! Nu e? Atuncea (arată spre țanta ce trebuie să
fixeze pânza steagului de prăjină.)
bale țanta cu cușitul!

(În acest timp cei doi streini, Dragoș și Pîntea, se apro-
pie. La poartă se despart. Pîntea pleacă spre sat. În drum în-
tâlnește o ceată de lănceri. Se vede cum gesticulează, vorbind
cu ei. Face apoi un gest de amenințare spre Dragoș și pornește
cu lăncerii. Dragoș ce urcă 'n pridvor singur, dând binețe.)

Scena II.

Dragoș.

Cu respect și 'nchinăciunye, gingașelor lucrătoare!
(Cătră Silvia, recomandându-se.)
Dragoș!

Silvia (dându-i mâna.)

Fata popii Balint

Cătălina.

Eu o biată călătoare!

Dragoș.

Coaseși...

Silvia.

Dăm și noi o mână de-ajutor unde se poate

Dragoș.

Steaguri!

Cătălina.

N'aveau Moji steaguri la centuriile toate.

Dragoș (privind lung la Cătălina, pe care o recunoaște.)

Al... Dar câtă fericire! Dumneata erai aici?

Cătălina (supărată de privirea lui.)

Precum vezi!

Dragoș.

În munți o zână...

Cătălina.

Flamuri cos pentru voinici!

Dragoș.

V'am aplaudat acuma mai pe urmă 'n Hughenoși

Cătălina.

Cu fășii reale astăzi eu leg rănile la Moji.

Dragoș.

Ifigenia la Viena cât de bine a-ți jucat
Mi-amintesc cu ce mândrie flori pe scenă-am aruncat.
Pentru ce-ai părăsit scenă, fală, glorie și nume?

Cătălina.

Cuceream atunci o sală, azi am cucerit o lume.

Știu, mă prețuia la Curte, căci le deslătam vederea,
Dar aicea sunt iubită, pentru-că alin durerea.

Este o deosebire...

Dragoș.

O nuanță!

Cătălina.

Cum o iei!

Dragoș.

Dar te admirau streinii...

Cătălina.

Aici mă iubesc ai mei!

Dragoș.

Și de unde știi că poate 'n miile de spectatori,

Cari îți pregăteau triumfuri și-așterneau în cale-ți flori,
N'a fost unul care 'n cale-ți sufletul și-a așternut?

Cătălina.

Știu. Dar el eră departe, în Ardealul prefăcut
Într'o scenă uriașe, și-un eroic rol jucă...

Pe erou și tragedia însă n'o puteam vedeă,
Fiindcă munții, ca o pânză uriașă de corfină,
Ascundeau vederii mele dureroasa lor lumină.

(În decursul conversației, Silvia coase, ridicând numai din
când în când capul și zimbînd. Terminînd de cusut, se ridică,
scuturî steagul de ațe și-l flutură.)

Silvia.

Gata și-asta! Ia privește, pareă-i arc de curcubeu!
(Face câțiva pași cu steagul desfășurat.)

Cătălina.

Dacă te-ar vedeă Buteanu...

Silvia.

Mi-e logodnic. Nu-i al meu?

Cătălina (arătînd spre Silvia).

Vrednică de-așa un mire! Dulce ca o Cosinzeană,
Mîdieri de crin ea are și ochi negri de Romană.
Cînd de sus ea ochii 'n fulger peste vale și-i abate,
E zejța libertății sus pe ziduri de cetate!..
(Îi ia steagul și o sărută.)

PĂȚANIA LUI COÇOȘEL ION DRAGOȘLAV

Aurica, nevasta lui Gică Cocoșel, copist la Per-
cepție, veni într'o zi în casă, cu o damă grasă, puțin
în vrăstă, dar încă frumoasă, îmbrăcată după cea din urmă
modă, cu pălărie cu penaj cum se purtă în vremea ceea,
și încălțată cu ciorapi verzi și ghete verzi, de piele de
căprioară, și i-o înfățișă ca mătușă, și că șede în strada
Minotaur Nr. 12.

„De unde o fi și asta mătușă, se gândi Cocoșel,
nu-mi pot da cu mîntea, că doar cînd am luat-o, nu
mi-a spus c'ar fi avînd asemenea mătușă.“ Și nevasta,
îndată cu recomandăția îi grăi, scoțînd din mașon,
o pungă de zale de argint: — „Și uite ce cadou mi-a
făcut!“ Și în zale erau piese de cinci, de doi lei“. —
Ba îi făcu și mai mare plăcere, cînd deschise punga
și scoțînd câte-va hîrtii de bani, îi zise:

„Și uită încă ce cadou mi-a făcut?”

„Am să-mi cumpăr rochii, ghete și n-am să-ți
dau și ghete.

Cocoșel, fără să bănuie, se uită nedumerit la geantă,
la bani și se înveseli strașnic pe de o parte și mereu
întrebându-se și tot uitându-se la noua mătușă:

„Ce mătușă o fi asta, nu știu. De unde o fi eșit?
Și încă cum! Și ochii și-i perindă pe haina-i oarecum
cam destrămată și se gândi dacă n'ar fi bine să iee
vro douăzeci de lei dela nevastă, să-și cumpere una
nouă.

La rînd și mătușa nu încetă să o scoată din „ne-
poată“. Iar după ce plecă, nevasta îl lămuri pe Cocoșel,
ca mătușa asta șede în provincie, că îi e mătușă de vară
cu care a copilărit, pe care n'o văzuse de mult și-o

credea moartă, și acum s'au întâlnit la Cinematograf și au reînviat cunoștința, și că e văduvă și bărbatul ei a fost mare comersant la Tg.-Jiu și a murit.

Din ziua ceea, nu treceau două la mijloc, ca să nu se ducă la ceasurile trei la mătușa ei, care ședeă în str. Minotaur Nr. 12.

Bietul om, eră îngălat cu slujbă. Nu-i vorbă, mătușa asta îi adusesse mare spor în casă!

Femeia, într'o bună zi, se găti ca mătușa-sa, ba i-a cumpărat și lui Gică un rând de haine noi nouțe. Totuși dușu ăsta în fiecare zi de acasă și la ceasuri hotărâte, îl plictisise și hătănă sufletul lui, ca o poartă în care bate un vânt și stă să se deschidă. Mai mult că treburile rămăneau baltă, și de multe-ori veneă dela slujbă, și nici seara n'o găsea acasă, așa că într'o zi, îi spuse:

„Dragă, mai zezi acasă, că vezi mătușa ceea a d-tale e bună, cum se cade (?), dar, vezi, lipsești toată ziua de acasă.

Cum îi răspunse ea: „Da ce să fac acasă?”

Și de aicea începuseră cearta, apoi se certă cu servitoarea, zicând că ea a umblat cu intrigi. Trânti și bufni de-l băgase într'un fel de sperieți.

Iar seara când veni acasă, ea îi sări după gât, îl sărută, îl guguli, dăru-i o rochie servitoarei, un bacșiș, ba îi puse și lui în buzunar un pol de cheltuială.

Cu asta îl domoli, dar par'că îl opărise, a pipăit hărtia în buzunar și a rămas pe gânduri și par'că se petrecea în el ceva ciudat, îl apucase o ciudă, un chin și nu știe de ce și cum. Și îi dădu de bănuț că femeia lui îi înșală. Vedeă el că nu mai ie ce a fost: par'că i-a zburat din suflet un pui și îi rămăsese ceva gol. Se uită la nevasta sa și se întrebă: Da cu cine? Și nu-și putea da cu mintea, că știe că nevastă-sa nu mai iubitoare de pretini nu eră, ba mai mult, de câte ori veneă la el câte un preten, trântea, bufnea și chemă că nu are timp să vorbească cu bărbatu său din pricina prietenilor! Cocoșel își iubea prea mult nevasta, ea și prea mult să alintă pe lângă el, câteodată, ea să urmărească. Și par'că îi eră frică și se temeă nu cumva să afle Aurica, că a urmărit-o, ca într'o zi să-i vie dracii și poate să zică: „Așa? Mă urmărești, de acum nu mai trăiesc cu tine. Da din ceasul de cum bănuise, încep în sufletul lui o răceală, o luptă între gânduri, între simțuri, și o ciudă creștea în el. — Că-i aduce de cheltuială, nu-l supără, dar îi eră, că nu poate el da cu ochii de adevăr. Se ducea ziua la slujbă, seara eșea; de o găsea acasă, par'că eră mai liniștit, de nu, trântea și el, pufnea, se frământă, întrebă pe bucătăreasa, o certă că știe și nu spune, și când își aminteă că ceea poate să fie cu altul, îi veneă să facă moarte de om.

Atăta, când auzea trăsura la poartă, pieptul i se încălzea de ceva cald, iar când auzea soneria, se liniștea, vroia să nu priceapă ea gelozia lui, să-i dea prilej poate să și rădă de el, dar o așteptă s-o vadă cum e la față, la vorbă, la răsēt.

Și în adevăr, că nu mai eră femeia care plecase, ci ochii îi strălucneau ca viorelele în rouă, glasul par'că mai răsunător și răsul mai deschis, deși mai tainică la surăs. Și, nici una nici două, i-se aruncă de gât spunându-i: Gică, cât sunt de fericită, că am asemenea bărbat!

La asta, el se făcea ca petica, se înduioșă, o cuprindea, o sărută, plângea, și umblă lângă ea ca un căne. Dânsa doar să uită pe urmă la el: radeă și îl

netezea pricepându-i sufletul: și îi zicea „Idiotule!” Tare ești prost mai!”

Într'o dimineață însă, mergând la biuro, ușierul îi dădu o scrisoare: o deschise și rămase paf!

Iată ce spunea:

„Idiotule!

Te înșeală nevasta, cu un tip. În fiecare zi își dă întâlnire la ceasurile 3 p. m., la Hotel „România”, Camera 19 vis-à-vis de camera 11.

Al tău compătitor.

Incornuratu.

Str. Nicăirea Nr. șters.

Ca aprins băgă scrisoarea în buzunar. „Vra să zică e adevărat!” Și scoase un urlet: Aa, nu-mi mai scapi!.. Și repede se puse la biuro și scris o petiție. Nici nu se uită bine ce a scris, decât că eră zărit și incredințat că a scris ce trebuie, nici n'a mai cetit-o, fuga cu ea la procuror.

Procurorul la rând îi puse hotărârea cătră comisariatul de poliție, în al cărui cuprins cădea hotelul „România”. Și Cocoșel o porni chiar atunci la poliție. Aici, domnul Paraipan, comisarul-șef, după ce ceti cu luare aminte petiția, îi spuse, că el să fie la circumscripție la ora două și jumătate.

Își poate ori-cine închipui turburarea și mânia lui Cocoșel. La amiază fu acasă. Abia intră pe ușe și nevastă-sa, ca arare-ori, hop de gâtul lui. Lui Cocoșel îi veni leșin, și îi pără rău de ce a făcut, și par'că l'ar fi băgat cumva într'o baie caldă, și s'ar fi dus la poliție să-și ridice jalba, dar acum eră vremea mesei și n'ar fi avut cu cine vorbi. Și se gândi să se ducă după prânz s'o ridice, însă abia se puse la masă, nevastă-sa cu ochii sclipitori de șiretenie spuse:

„Dragă, știi că după prânz ies, mă duc la tușă din Dealul Spirii.”

Aici, lui Cocoșel îi veni rău, lăsă limbura din mână și nu mai mâncă. Par'că i s'au slăbit fălcile, i-a leșinat inima și se gândi:

„Va să zică, tot e adevărat. Și eu, dobitocul, eram în stare să fac o prostie...”

Și mânia răscolii din nou în el gelozia, și îi mușcă inima cu sângerare. Nici n'a mâncat și zicând că îi e rău, se duse să se culce. Însă nevastă-sa a mâncat, a cântat, și după toate, s'a gătit fericită și s'a dus la Cocoșel, care stă îndurerat lungit pe pat, îl sărută și spunându-i un rămas bun, ieși. Cocoșel, pe aci să izbucnească, să răcnească, însă își aminti că poate strică totul. Abia se ținu, ba, ca să nu se arate, că nici nu bănuște, o sărută. Incredințat acum, că se duce chiar la întâlnire, la cinci minute după plecarea ei, își schimbă hainele și, într'un costum jachet, se îndreptă spre comisariat, unde tocmai șeful secției dormea. Un vardist îi spuse să umble mai încet, că domnul șef a fost astă noapte de serviciu, și e trudit. Așteptă vreo jumătate de ceas, plin de tremurici și nerăbdare, când comisarul se trezi și dând ochi de Cocoșel, îi zise năcăjit, că nu mai poate dormi și cu ochii pe jumătate deschiși și roșii de somn:

„Tocmai acuși veniși și dta, domnule.

— Apoi să mergem, domnule comisar, îi zise el, eu sunt acela cu jalba dela procuror.

— Câte ceasuri sunt? întrebă șeful—frecându-se cu amândouă mâinile la ochi.

— Trei trecute", răspuse el.

Petiția tocmai eră pe birou, comisarul se uită pe dânsa, își mai șterse odată cu palma un ochiu ce-i lăcrimă și tușind își mai aruncă ochii la ceas, care arată trei și un sfert și sună; iar Cocoșel, fără să-l mai întrebe cineva, vorbi:

„Am fost acasă, eră gătită de plecare. Nici n'am mâncat. M'am făcut că-s obosit. Și la câteva minute am plecat și eu. A zis că se duce la o mătușe a ei. Nu i-am spus nimic.

— N'ai urmărit-o să vezi unde apucă? întrebă comisarul.

— Nu, că m'am temut să nu se întoarcă, și să bănuie.

— Rău, făcū șeful. Trebuie s'o urmărești s'o vezi unde apucă.

La asta pe Cocoșel parcă îl apucă și ciuda și gândul, că nevasta și cu tipul poate acuma să giugiulesc în hotel și poate de va întârzi, se duc holerei și nu i-o mai găsi, îl făcū să facă zimbri. Când numai ce intră un sub-comisar tinăr cu tocul după ureche.

— Hai, Rusule, îi zise comisarul, aninându-și sabia la brâu. Să mergem. Și să iai și pe vardistul din strada Popici.

Inima lui Cocoșel bătea tare, acum se încălzește și eră mănios și nerăbdător s'o prindă și s'o apuce de cap și s'o târască tot hotelul. Și abia așteptă să ajungă acolo.

Și plecară.

Pe drum sub-comisarul chemă și pe sergentul din str. Popici ca martor și așa cu toții intrară la „Hotel România“, care nu eră departe. Hotelierul, un om scurt, gras și cu nasu roșu și cu o șapcă pe ureche, îi primii întrebător, și, îngândurat, grăi ploconindu-se: „Salut domnule comisar, salut domnule cutare.“ Comisarul deteră bună ziua, și întrebă: „care e camera 11 vis-à-vis de 19.“ Hotelierul aici rămase uluit și mirat, și vrū să întrebe ce este și mai dădū să vorbească, dar șeful circumscripției, pătruns de rosturile unei astfel de cercetări, nu-i răspuse, decât porunci încă odată să-i arate camera Nr. 11 vis-à-vis de 19.

La asta hotelierul parcă ar fi vrut să spuie ceva, dar comisarul pătrunși de taina datoriei lor, îl opriră și-i făcură semn s'o ia înainte. Se opriră la o ușă de-asupra căruia eră gravat Nr. 11. Polițiștii își suciră gâtul vis-à-vis și văzură Nr. 19, comisarul se mai uită pe petiție, așa eră. Dar Cocoșel, deodată tresări ca fript și neastâmpărat zise:

„Mă rog, domnule comisar, să văd petiția.

Așa eră „camera Nr. 11 vis-à-vis de 19“ scrisă de mâna lui. Se căută în buzunar, se suci, dar, ghinion, schimbase hainele. Scrisoarea eră în sacoul lăsat acasă. Cum drac a scris el Nr. 11 vis-à-vis de 19? Când el își aminteă acum că parcă eră 19 vis-à-vis de 11. Și îi veni să spuie: „domnule comisar, s'a făcut o eroare; e numărul 19 nu 11.“ Dar comisarul îi făcū semn să tacă și ascultă:

„Am obosit, nu mai pot, se auzi deodată un glas de femeie“.

Asta îl trezi pe Cocoșel, și-și zise: „tot aici sunt, n'am făcut nici o greșală“ și inima prinse să-i bată cu putere, ca și cum ar bate păpușoi cu îmblăciul; tâmplesle să-i zvănească și gata să răcnească și să se repeadă în ușă, însă comisarii cu o lumină de veselie pe față îl opriră: „Ai răbdare!“ — Și mai ascultară, și,

spre mai mare veselia lor, auziră un glas de bărbat „Și eu am obosit“.

Da bietul Cocoșel se sfărâmă și ziceă: Domnule! domnule! lasă-mă! lasă-mă! Și cu pumnii ridicați se răcăduia...

„Domnule comisar...“ vrū să vorbească hotelierul.

Însă sub-comisarul cu ochii plini de veselie, de mai să hohotească, îi făcū semn. Vardistul îl brânci deoparte. Și polițiștii iar ascultară: din lăuntru veneau icnituri, părături, bușeli, și nu mult spre pufnirea de răs a comisariilor se auzi acelaș glas de femeie: „Acuma, hai amândoi deasupra!“

„Ei sunt mizerabili“, șopti sfărăietor Cocoșel.

— Sst! făcū comisarul, posomorându-se deodată, dar iar răsând grăi: „Ce dracu o fi aici?“

— Domnule...“ vorbi hotelierul mai îndărjit.

Dar comisarul puse mâna pe clanță și strigă: „În numele legii... și împinse ușa, care se deschise singură și deteră toți buzna înlăuntru, care eră o cameră lungă cu două ferestri la uliță; iar ușa venea în așa fel, ca să vezi ce e înlăuntru, trebuie să faci vreo trei pași în casă, așa că deteră toți buzna înlăuntru.

Dar spre tâmpenia tuturor și mai cu seamă a lui Cocoșel, doi bătrâni: un bărbat și o femeie suiți pe un cufar mare bușit cu rufe, rufării, haine, de nu mai încăpeă în el, se năcăjeau, amândoi sus pe capac, să-l poată închide, și el nu se dă.

Polițiștii s'au uitat la Cocoșel și pufnind de răs au zis: „Aștia sunt domnule?..“

Cocoșel a rămas de lemn; iar comisarul iar îl întrebă zâmbind:

„Dumneaei e soția dtale?“

— Nu, domnule. Dar s'a greșit...

— Dar ce-i? dar ce-i domnule?, săriră și cei doi bătrâni: o femeie groasă, cu părul alb și roșie la față ca o portocală rumenă, și bătrânul, un moș mic, scurt și gros, și cu părul și mustața albe. La asta hotelierul iar vrū să vorbească: „Domnule comisar, eu am vrut să vă spun...“

— De ce n'ai spus“, îi zise comisarul, uitându-se năcăjit la hotelier.

— Dacă nu m-ați lăsat“, a răspuns omul.

— Dumnealui e de vină, dumnealui ne-a dus în eroare...“ grăi comisarul.

— E greșit“, îi răspuse Cocoșel, scotocindu-se în neștiință prin buzunar. „E greșit“, și iar se scotoci: „Unde drac am pus-o!“

— Acum ce mai cauți“, îl întrebă comisarul.

— Scrisoarea, domnule, am avut o scrisoare“, îi zise Cocoșel. „Am greșit, am scris eu greșit“. Și uitând că a mai căutat-o odată și n'a găsit-o bolborosi: „Stați să v'o arăt...“

În vremea asta ușa dela camera Nr. 19 se deschise și o femeie aidoma ca Mdm Cocoșel, dacă nu eră ea, se strecură ca o rândunică, fără să închidă ușa!

— Ei, ce să ne arăți“, îi răspuse șeful secției, „aici în petiție e scris: „Camera 11 vis-à-vis de 19“, poftim de vezi și dta. Eu nu mă pot introduce în altă cameră...“

— Eră camera 19 vis-à-vis de 11, zise Cocoșel zăpăcit, și începū a se scotoci din nou prin buzunar, neștiind ce face.

— Eu nu mă pot duce în altă cameră, răspuse

comisarul, după care întornându-se spre bătrâni îi întrebă: Dumneavoastră de mult stați aici?

— De o lună de zile, îi răspuse hotelierul.

— Nu te-am întrebat pe dta, îi răspuse răstit omul poliției.

— De o lună, răspuse bătrânul.

— Bun, grăi șeful circumscripției; și cum e numele dumneavoastră?

— Costică Răureanu și Pachița Răureanu, răspunseră ei.

— Bun, le răspuse domnu Paraipan; să mergem!

Dar Cocoșel, stă plouat și tare îngreuiat sufletește și tare îndurerat: toate îl dureau, și capu îi văjăia și parcă avea o măsură de o sută oca după cap. Eră ca un câne care eșise din o ceată de cealtăie și pietri aruncate de copii, și cu gândul: „Dacă cineva și-a răs de el și va afla femeia, s'a isprăvit cu el.“ Nici el nu știa ce-i de capul lui și, ca un osândit, ca un câne scăpat din târbacă, păși și el în urma tuturor. Nici el nu știa cum să iasă din încurcătura asta. Și dacă află nevasta? Și parcă eră într'o cușcă, de abia avea unde se mișcă. Pe lângă asta, eșind comisarul se uită la nr. 19 sus, și văzând ușa deschisă își bleii ochii înlăuntru și văzû un bărbat mustăcios, bine legat și numai în pantaloni și cămașă, că-și face cravata la oglindă.

— Ei, uită-te, îi dă lui Gică, inciudat; uită-te și dta, aice e nr. 19, poftim, ce mai vrei? E ceva? și deschise ușa mare. Bărbatul dinlăuntru se întornă și grăi răsând: „Mă rog, cine a lăsat ușa deschisă?“ Și eșind polițiștii, el o închise cu putere.

La asta lui Cocoșel, mai bine i-ar fi dat palme, parcă i-ar fi sfâșiat cineva pieptul, așa i-a fost rușine de parcă cădeă casa pe el, și văzând că nu-i nici o dovadă nici la nr. 19, își zise: „Da bine m'a mai păcălit! Bine și-a mai răs de mine. Halal să-mi fie!“

Iar când eșiră în stradă, drept la poarta hotelului, hop, se lovi nas în nas cu... nevasta, care nu știu cum avea ochii ca vioreaua în rouă și, mai tânără parcă, îl întrebă veselă:

— Da ce e cu tine? Ce-i cu dumnealor? Tre-când cu tramvaiul, să mă duc la tușa, c'am avut treabă în târg să-i cumpăr ceva, te-am zărit când ai intrat și te-am așteptat jos, crezând că ai avut ceva, vreo dă-ravelă, vreun sequestru de ale primăriei, și am vrut să-ți spun, că uitasem, că diseară mă duc cu tușa la teatru și să mănânci în oraș.

Cuvântul ăsta de mătușă, îi băgă un cuțit în inima lui Cocoșel, dar dacă nu avea nici o dovadă și nu știu ce ar fi gândit, când comisarul îi dădû o nouă nădușală:

— Ești rudă cu dumnealui, ori dta îi ești nevasta?, o întrebă comisarul.

— Ba nevasta! Și văzându-l intrând, îi da ea cu ochi strălucitori, l'am așteptat.

— Aa, domnule, grăi comisarul, da bine și-a mai bătut joc de dta cine și-a bătut, și cum se poate să te potrivești dta la toate fleacurile... Bonjur, doamnă, și comisarul scoțându-și chipiul, salută fericit de cunoștința pe Mm Cocoșel, care îi răspuse cu un zimbet fermecător, pe când bietul bărbat, rămase prostiț, tâmpit și umilit ca un copil, care ar fi fost jucăria unor băeți mai mari și parcă vedeă lumea pe jumătate.

Nu avea nici o putere, se vedeă desarmat chiar de însuș sufletul lui, și căută să vadă adevărul și nu-l vedeă, ba acum, față de nevasta lui, eră un caraghios.

— Știu ce ai făcut, își zise ea; acum pricep. De mult ce mă iubești, ai înebunit. Adio, mănâncă singur. Nu sunt supărată pe tine.

Vorbele astea, i s'au părut lui Cocoșel, ca niște săgeți în suflet, iar vorbele neveste-șei, îi păreau atât de goale, atât de lipsite de interes pentru el, că i se părû că se desparte de dânsa pentru totdeauna.

Și atunci văzû, că o iubește mai mult, și n'ar puteă fără dânsa. Parcă la ea aveă un zălog scump, și toate luară o înfățișare galbenă străină, și pe el se vedeă mic, mic, cât un grăunte, și în sufletu-i se născû un plâns becisnic, o tânguire ca măcar de cea din urmă femeie pe care a iubit-o, nu a avut parte, și i se părû că ea se duce departe-depart, și o strigă, întinzându-i mâna:

„Aurita, hai să ne împăcăm. Și iartă-mă că am greșit.“

— Dar nu sunt supărată pe tine, zise ea, și îl privi răsând batjocoritor, dar și plină de milă, și ei i se părû că are înainte un milog, un nenorocit, de care ar trebui să ție, așa de ochii lumii, socoteală, și îi întinse mâna, nedându-i voie să-i sărute decât vârful degetelor, și îndepărtându-se urmă:

„Diseară vin singură.“

— Să vin să te iau dela teatru, zise el, rugător.

— Nu, nu, nu, grăi ea. Mă supăr dacă vii, apoi, stând o clipă gânditoare, îi zise, ca voind să-i deie o dovadă, că tot mai ține la el: Sau vino, dacă vrei...

Dar lui Cocoșel, toate vorbele astea îi sunau ca o milă, ca o bătae de joc, și parcă pe piept îl apășă o piatră mare.

Ajuns acasă, repede se repezi la scrisoare, o ceti, așa eră: „Camera 19 vis-à-vis de 11.“

Și că bolnav se trânti pe pat și punându-și mâ-nile cruciș la ochi, căută în sufletul lui să-și aducă aminte de toate și să-și aducă aminte de adevăr. Și adevărul nu întârzie a se strecură în mîntea lui: acum mai limpede și își aminti, că pe când băteau la camera 11, ușa dela 19 eră închisă, iar când au eșit dela moșnegi, ușa dela odaia din urmă eră crăpată, semn că intrase ori eșise cineva, și că un bărbat în cămașă și pantaloni își puneă cravata, și jos, netam, nesam, găsi nevasta! Toate astea îl treziră ca din somn, și toate se răscoliră în sufletul lui: mânia și părerea de rău că-și ceruse iertare și se născû o turburare în sufletul lui, că îi veni să turbe. S'ar fi dus după dânsa, dar unde apucase? „Mai fac o hârtie“, zise el sârind din pat, și luând o hârtie, scrise, scrise, cu chip s'o ducă de îndată la procuror. Dar după ce-și spuse toate din suflet pe hârtie, parcă s'a răcorit pe cineva, și rămase ca petica de moale și cu sufletul ghemuit în el, de nu avea nici o voință, singură mîntea, ca altă ființă în el, rămase mai sănătoasă și își zise: „La ce bun, să mă mai fac de răs? Mai lesne prinzi o vulpe în vizuinea ei, decât o femeie la întâlnire...“ Și strângând hârtia, voi s'o rupă, dar i se părû că-și rupe sufletul și împăturându-o o puse în buzunar, și se trânti iar pe pat, cu brațele cruciș la ochi, cu capul îngreuit, și parcă pe fruntea lui creșteau două coarne, mari, mari, de de-abia le purtă.

MARAMA SFINTEI VERONICA — 4 —

— POVESTIRE DIN VIAȚA MÂNTUITORULUI —
de SELMA LAGERLÖF — Trad. de AL. LUPEANU

— Prin minune, — răspunde viierul — ai ghicit! Într-o zi s'a pornit o veste cu aripi largi în pustie, printre leproși, din om în om. Iată s'a ridicat proroc mare în Nazaretul Galileei. Cu săvârșirea puterii duhului lui Dumnezeu poate să vă vindece boala, numai atingându-se cu mâna de frunțile voastre. Dar bolnavii scoși de prin cetăți n'au vrut să deie crezământ faimei. — Pe noi nu ne mai vindecă nimeni — ziseră. De pe vremea marilor profeți nu s'a mai pomenit om, care să fi putut mântui dintre noi cel puțin pe unul de nenorocire.

— Dar a fost între dânșii o fecioară. Așa a crezut. Și-a lăsat acolo în pustie tovarășii, ca să caute drumul Nazaretului. Căci acolo eră prorocul. Și într'un din zile, cum purcedeă prin pustiul fără hotare, a întâlnit un bărbat. Îna t de statură, cu fața palidă. Părul îi cădea în plete strălucitoare pe umeri. Ochii mici îi luceau ca stelele, și te legau cu puteri neînchipuite. Dar fecioara, încă înainte de s'ar fi întâlnit, a strigat de departe: Nu te apropiă, căci sunt necurată! Spune-mi mai bine, unde pot afla pe prorocul din Nazaret? Dar bărbatul totuș se apropiă și când a ajuns la dânsa a zis: De ce cauți pe prorocul din Nazaret? Ca să se atingă de fruntea mea și să mă mântue de boală. Atunci bărbatul i-a stat înainte și i-a pus mâna pe frunte. Dar fecioara îi zise: Ce folos că te atingi tu de fruntea mea? Căci doar tu nu ești prorocul. Auzind acestea, străinul a zămbit și zise: Du-te în cetate dela poalele acestui munte-și te arată preoților.

Fecioara leproasă s'a gândit: își bate joc de mine, căci cred că mă vindec. Dela dânsul nu pot afla ceace vreau să știu.

Și a purces mai departe. Nu peste multă vreme a văzut un om, care trecea călare, la vânatoare, pe șesul fără sfârșit. Când a ajuns așa de aproape de dânsul, încât putea să-i auză glasul, i-a strigat: Nu te apropiă, căci sunt necurată! Îndreaptă-mă mai bine, unde aș putea să găsesc pe prorocul din Nazaret?

— Ce vrei dela dânsul? — întreabă omul și se apropie încet de fecioară.

— Atâta vreau, să-și pună mâna pe fruntea mea și să mă vindece de boală.

Călărețul s'a apropiat și mai tare de dânsa.

— De ce boală vrei să te vindece? — o întreabă. — Tu n'ai trebuință de doftor.

— Ei, dar nu vezi că sunt necurată? — zise. — M'am născut din oameni bolnavi; în cetate de stânci am văzut lumina zilei.

Dar bărbatul nu se ferea de ea, ci a îndemnat

calul și mai aproape, căci eră drăguță și atrăgătoare, ca o floare invoaltă.

— Nu este fată mai frumoasă decât tine în ținutul Iudeii! — exclamă tânărul.

— Nu-ți bate și tu joc de mine, — zise fecioara. — Știu, că obrazul îmi e putrezit și glasul meu e ca ragetul tigrului sălbatic.

Dar bărbatul i s'a uitat adânc în ochi și-i zise: Glasul tău răsună ca curgerea izvoarășului primăvara, când își trece undele peste petricelele vâroase; iar obrazul tău e neted ca marama moale de mătăsa.

Zicând acestea s'a apropiat atât de mult de dânsa, încât fecioara a putut să-și vadă chipul în ferul strălucitor al scării dela șea.

— Ian privește-te aici, — îi zise.

S'a privit și a văzut un obraz frumos de fată, curat ca aripile candido ale fluturașului tânăr.

— Ce văd, Doamne? — întreabă mirată. — Asta nu-i fața mea.

— Ba-i chiar a ta, — zise călărețul.

— Dar glasul nu mi-e răgușit? Nu e asemenea huruitului ce-l fac roatele carului pe-un drum pietros? Nu, așa răsună de dulce, ca cel mai mândru cântec de ghitară, — zise voinicul.

Fecioara s'a întors și a purces mai departe.

— Nu ști cine-i omul, care tocmai acum răsună colo între cei doi fagi? — întreabă de călăreț.

— E cel pe care îl căutai înainte: prorocul din Nazaret, — răspuse bărbatul.

Auzind ăcestea fecioara și-a împreunat mâinile, surprinsă, și ochii i s'au umplut de lacrimi.

— O, tu prea sfinte! O, tu cel deplinit cu putere dumnezeiască, — exclamă. — Tu m'ai vindecat.

Iar călărețul a ridicat-o la sine, în șea, și a dus-o în cetatea zidită la poalele dealului. S'a dus cu dânsa la bătrânii și la mai marii preoților și le-a povestit cum a aflat-o. Aceia au ispitit-o din fir în păr asupra celor întâmplare, dar când au auzit că s'a născut din părinți leproși în pustie, n'au vrut să creadă că s'a vindecat.

— Du-te înapoi, de unde ai venit, — îi ziseră.

— Dacă ai fost bolnavă, bolnavă vei rămânea în toată viața ta. Nu veni în cetate, căci nevoia ta se va legă și de alții. Du-te.

Însă fecioara le zise: Știu, că m'am vindecat, căci prorocul din Nazaret s'a atins de fruntea mea.

Auzind ăcestea cuvinte strigară: Cine e acela, care să poată tămădui și pe cei necurați? E o înșelăciune a duhurilor necurate. Întoarce-te la ai tăi, nu cumva să ne duci la peire și pe noi până la unul.

Și n'au vrut s'o vestească vindecată, ci i-au dat poruncă să se care afară din cetate. Și au dat de știre, că necurat va fi și cel care ar apropiă-o pe lângă sine.

Când mai marii preoților au rostit această judecată, fecioara s'a întors spre călăreț, și-i zise: Ce să

fac acuma? Trebuie să mă întorc în pustie la bolnavi.

Dar călărețul iarăși a ridicat-o lângă sine în șea și ia zis: Nu, nu te vei întoarce la bolnavi în găurile stâncilor, ci amândoi ne vom muta în altă țară, departe, peste mare, unde nu sunt legi pentru curății și necurații. Și fecioara...

Însă când viierul a ajuns aici cu povestirea, școlarul s'a ridicat și zise: Destul atâta. Școală mai bine și vină de mă petreci o vreme, tu cunoști acești munți, să pot plecă încă în noaptea asta acasă, să nu trebuiască să aștept până dimineață. Împăratul și Faustina nicicând nu vor putea să audă destul de vreme această veste dela voi.

Când viierul, după ce petrecuse pe sclav, s'a întors la bordeiu, nevasta nu-i adormise încă.

— Nu pot să dorm, — zise. — Mă tot gândesc, că acești doi vor ajunge să se întâlnească. Acela, care iubește pe toți, și cel care urește. Îmi vine așa, ca și când această întâlnire ar desface lumea din mersul ei de toate zilele.

VI.

Bătrâna Faustina era pe drum spre îndepărtata Palestină, către Ierusalim. Nu s'a învoit nicicum să meargă altcineva să caute pe proroc și să-l cheme la chesarul. Abunăseamă s'a gândit astfel: Pe acest străin nu-l putem înduplecă, nici cu sâla, nici cu daruri, să ne facă ceea ce vom dela dânsul. Însă, poate totuș se va înduplecă să ne asculte, de-și va cădea cineva la picioare și-i va spune nefericirea împăratului. Și cine ar putea să tâlmăcească mai cu credință năcazul lui Tiberiu, decât ea însăși, care suferă alături de el marele nenoroc ce l'a ajuns?

Nădejdea, că va putea să măntuiască pe Tiberiu, a întinerit-o pe bătrână.

Drumul pe mare până la Ioppe l'a trecut fără nici o greutate, iar spre Ierusalim nu s'a lăsat purtată în lectică, ci s'a pus călare. Se părea că face tot așa de ușor această cale obositoare, ca și nobilii romani din suita dânzei, ca și soldații și sclavii.

Acest drum, din Ioppe la Ierusalim, i-a umplut inima de bucurie și de razele nădejzii. Era vremea spre primăvară și câmpia Saronului, peste care treceau în ziua dintâi, strălucea de mulțimea florilor: un covor minunat. Chiar și în ziua următoare au purces tot printre flori, când au apucat între dealurile Iudeii. Colinele cu forme deosebite, cari le îngrădeau șerpuirea drumului, erau grele toate de arândul de pomii înfloriți. Și când ei, călătorii, se obosiau privind albele flori îmbobocite ale caisilor și piersicilor tomatnici, își odichneau ochii pe frunzele de viie crescute pe vițele negre-roșcate, cari așa creșteau de repede, încât credeă omul că le vedă cum se fac mai mari.

Dar nu numai florile și verdele primăverii le făcea plăcută calea. Cea mai mare plăcere o simțiau văzând marea mulțime de oameni, care mergea în

dimineața asta spre Ierusalim. Pe toate drumurile, din toate porturile mării, de pe culmile dealurilor, și din celea mai depărtate colțuri ale pustiei, veniau călători. Și apucând toți pe calea bătută a Ierusalimului, se însoțiau în cete mari, și porcedeau înainte veseli și bucuoși. Alături de moșneagul, care șede pe cămila ce se leagăna în mers, pășesc feciorii și fetele lui, ginerii și nurorile, și nepoții lui. O familie, care poate alcătui o mică oaste. Pe-o biată mamă bătrână, care nu are putere să se poarte, o duc copiii ei pe brațe, pășind cu mândrie, printre cetele cari feresc din cale cu toată cuviința.

Această dimineață, într'adevăr, ar fi putut să înșeneze și inima cea mai măhnită. Ceriul firește nu era senin, ci învăluit de-o pătură subțire de nori albișurii. Dar nici unui drumar nu i-ar fi trecut prin minte să murmure, din pricina că soarele lucea slab. Și, sub acest ceriu înourat ușor, mireasma pomilor înfloriți și a verdelui care mijește pe crengi, nu se resfiră repede în aer, ci plutea lin peste câi și peste câmpii. Această zi frumoasă, care cu lumina ei de amurg și cu liniștea ei, neturbată de nici un susur de vânt, aduce aminte de pacea bună a nopții, precum se vede, a împărțășit ceva din firea ei acestei oștiri de oameni cari silesc înainte, căci, iată, merg voișoi, însă plini de simțiri cuvioase, cântând domol imni străbuni, sau făcând să răsune coardele pe instrumente bătrâne, rari, al căror glas se infiripă ca zumzetul de tințari sau ca țărăit de greuruși.

Bătrâna Faustina încă s'a cuprins de zel și de bucurie, cum mergea alături de acești oameni. Și-a îndemnat calul și, în aceeași vreme, zise tânărului roman care călărea pe lângă dânsa: Azi noapte am văzut în somn pe Tiberiu și mi-a zis să nu-mi amân calea, ci să merg astăzi deadreptul la Ierusalim. Mi se pare, ca și când ar vrea zeii să-mi facă știre prin aceasta, să nu întârzi a ajunge la Ierusalim în dimineața asta frumoasă.

Zicând acestea, a ajuns tocmai pe culmea unui șir lung de dealuri și acolo fără să vrea s'au oprit. Înainte se deschidea o înfundătură de vale, largă și adâncă, străjuită jur-împrejur de înălțimi frumoase, și din adâncul plin de umbră și de întunec al văii se ridică aceea stâncă puternică, pe creștetul căreia s'a zidit Ierusalimul.

Dar micul oraș de munte, care cu murii și cu turnurile sale era, pe culmea plană a stâncii, ca o coroană strălucitoare, în ziua asta s'a mărit de mii de ori. Pe înălțimile ce încingeau valea, pe toate de arândul, era o împeștritare nesfârșită de corturi și un vuet cumplit de mulțimea oamenilor.

— urmează —

Colectiile „Cosinzenii“

de pe anul I. II. și III. se pot comanda dela administrația revistei pentru :: suma de cor. 27.— ::

Abonații noștri noi, cari doresc să aibă revista noastră dela început, le capătă toate trei colecțiile pentru suma de 20 coroane.

Trei cărți literare noi.

1. *Gheorghe Stoica*: „ALTE VREMURI“. Prețul 2 cor. În acest volum, care este al treilea în „Biblioteca scriitorilor dela noi“, ce apare sub auspiciile Asociațiunii, se zugrăvesc înduioșătoare scene într-o limbă frumoasă și curată românească. Volumul are peste 300 de pagini și e deopotrivă de interesant dela început până la sfârșit.

2. *Stefan Lázár - Al. Ciura*: „FLOAREA BETULIEI“. Prețul cor. 180. Un splendid roman din epoca asiro-babiloniană zugrăvind sfâșietoarea tragedie a femutului Holofern, care pornește să cucerească lumea. Nimeni nu i se poate opune, căci brațul lui dăramă tot, numai frumoasa și fermecătoarea ovreică: Iuditha — Floarea Betuliei — îl supune cu dragostea sa, ca apoi să-i taie capul și să-și scape neamul de peire.

3. *Horia P. Petrescu*: „VĂDUVIOARA“. Prețul 1 cor. E la noi în Ardeal întâia colecție de monoloage pe cari diletanții le pot predă cu succes și spre mulțumirea publicului, la seralele teatrale. Fiecare monolog e plin de spirit și de vervă și autorul a umplut cu acest volum de monoloage un mare gol în literatura noastră dramatică.

Toate aceste trei cărți noi au apărut în editura „Librăriei S. Bornemisa“ din Orăștie și se pot procura pentru suma de K. 480.

CĂRȚI LITERARE NOUI

— Depozit la „Librăria S. Bornemisa“ în Orăștie. —

	Cor. fil.
Ursu I.: Ștefan-cel-Mare și Turcii	4.—
Chiru Nanov: Ochiul Dracului, nuvele	1:50
Sorbul M.: Lelopiseșii, dramă istorică în trei acte	2.—
Agârbiceanu I.: Arhanghelii, roman din viața rom. ard.	3.—
Șăineanu L.: Dicționar universal al limbei române ed. 3.	9.—
Iorga: Ce ne învață cariera lui A. Vlaicu	—15
V. Mestugean: Regina Noastră. Note biografice cu prilegiul aniversărei de 70 ani	1.—
Rădulescu Niger: Orfanii neamului, roman naționalist	4.—
N. Iorga: Studii și documente cu privire la istoria Românilor, vol. XXII.	5.—
N. Iorga: Studii și documente cu privire la istoria Românilor, vol. XXIII.	6.—
N. Iorga: Corespondența lui Dimitrie Aman	4.—
„ Scrisori de boeri	1:75
„ Scrisori domnești	1:50
M. T. Carada: Sfânta Melania cea tânără	—80
I. Secula: Economia de casă întocmită după mai mulți autori	3.—
Goga O. Domnul Notar, dramă în 3 acte din viața ardelenească	2.—
A. Vlăhujă, Dreptate, nuvele	2.—
G. Coșbuc, Fire de tort. Ediție nouă și adăugită	3.—
Sadoveanu: Privești Dobrogene	2.—
B. Katargiu: Discursuri parlamentare 1859—1862	2.—
Lamartine: Raphael vol. I.	—30
Tailler E.: Dragoste de scriitor sau romanul lui V. Hugo	—30
Maupassant: Strigăt de alarmă, nuvele	—30
Fogazzaro: Povestiri	—30
Cinți scrisori de dragoste ale unei călugărițe	1.—
Aradi V., A Rulhén skizmapör	1:50
Simeon Balint, viața și luptele lui în anii 1848—49	1:50
Trecutul Românilor de pe pământul crăiesc	4.—
Lungian M. Zile senine, icoane dela țară	1:50
Beza M. Pe drumuri. Din viața Aromânilor	2.—
Galagteon G. Biserița din Răzoare, nuvele și schițe	2.—
Chirișescu M. Răsaduri, nuvele	2.—
Legea electorală. Articolul de lege XIV din 1913.	1.—
Dr. S. Stanca, Pocăiții	4.—
Gh. Stoica: Alte vremi, povestiri	2.—
Ion Agârbiceanu: Schițe și povestiri	2.—
Al. Ciura: Amintiri	1:60
I. Dragoslav: Volintirii	1:80
L. Rebreanu: Frământări	1:50
V. Eftimiu: Poemele singurătății	2.—
Dr. G. Biedenkapp: Ce povestesc eu copilului meu	—80
A. France: Crima lui Sylvestre Bonnard, roman	1:80
A. Fogazzaro: Misterul Poetului, roman	1:80
St. Lázár: Floarea Betuliei, roman	1:80
S. Bornemisa: Almanahul scriitorilor dela noi	1:60
A. Hamat: Noua lege militară	2.—
E. Borgia: Versuri flușturate	—60
S. Bornemisa: Cele mai frumoase, poezii populare	—60
H. P. Petrescu: Văduvioara și alte șase monoloage	1.—

— Pentru porto să se trimită deosebit 10—30 bani de fiecare carte. —

— Porto recomandat cu 25 bani mai mult. —